

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího rozšířeného senátu)

24. února 2021 *

„Žaloba na neplatnost – Státní podpory – Podpora na preventivní restrukturalizaci Banca Monte dei Paschi di Siena – Předběžná fáze přezkumu – Rozhodnutí, kterým se podpora prohlašuje za slučitelnou s vnitřním trhem – Námitka nepřipustnosti – Postavení zúčastněné strany – Právní zájem na podání žaloby – Aktivní legitimace – Připustnost“

Ve věci T-161/18,

Anthony Braesch, s bydlištěm v Lucemburku (Lucembursko),

Trinity Investments DAC, se sídlem v Dublinu (Irsko),

Bybrook Capital Master Fund LP, se sídlem v Grand Cayman (Kajmanské ostrovy),

Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP, se sídlem v Grand Cayman,

Bybrook Capital Badminton Fund LP, se sídlem v Grand Cayman,

zastoupení M. Siragusou, A. Champsaur, G. Faellou a L. Prosperetti, advokáty,

žalobci,

proti

Evropské komisi, zastoupené K. Blanck a A. Bouchagiarem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU a znějící na zrušení rozhodnutí Komise C (2017) 4690 final ze dne 4. července 2017 o státní podpoře SA.47677 (2017/N) – Itálie, nová podpora a změněný plán restrukturalizace Banca Monte dei Paschi di Siena,

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát),

ve složení: A. M. Collins, předseda, V. Kreuzschitz, Z. Csehi, G. De Baere (zpravodaj) a G. Steinfatt, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: P. Cullen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. července 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Žalobce Anthony Braesch je zástupcem držitelů dluhopisů nazvaných „Floating Rate Equity-Linked Subordinated Hybrid-FRESH“ 2008 (dále jen „dluhopisy FRESH“) a žalobkyně Trinity Investments DAC, Bybrook Capital Master Fund LP, Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP a Bybrook Capital Badminton Fund LP jsou držiteli těchto dluhopisů.
- 2 V dubnu 2008 přistoupila Banca Monte dei Paschi di Siena (dále jen „BMPS“) ke zvýšení svého základního kapitálu o 950 milionů eur, jež bylo vyhrazeno společnosti J. P. Morgan Securities Ltd (dále jen „JPM“), která upsala akcie BMPS, tzv. „akcie FRESH“. Zároveň dne 16. dubna 2008 uzavřela JPM se společností BMPS smlouvu o zřízení poživacího práva, podle které si JPM ponechává holé vlastnictví akcií, zatímco BMPS má právo na požitky, a dohodu o výměně společností (dále jen „smlouvy FRESH“). JPM obdržela finanční prostředky nezbytné k upsání akcií FRESH od Bank of New York Mellon (Luxembourg), kterou nahradila Mitsubishi UFJ Investor Services & Banking (Luxembourg) SA (dále jen „MUFJ“), Mitsubishi UFJ Investor Services strukture Banking (Luxembourg) SA (dále jen „MUFJ“), která dne 16. dubna 2008 vydala dluhopisy FRESH podle lucemburského práva ve výši jedné miliardy eur. JPM uzavřela s MUFJ dohodu o výměně podle lucemburského práva a MUFJ uzavřela s držiteli dluhopisů FRESH svěreneckou smlouvu rovněž podle lucemburského práva. Na základě těchto jednotlivých smluv, které žalobci kvalifikovaly jako „nástroje FRESH“, jsou poplatky vybírané JPM od BMPS na základě smluv FRESH převedeny na MUFJ a poté na držitele dluhopisů FRESH ve formě kupónů.
- 3 Rozhodnutím ze dne 27. listopadu 2013 Evropská komise schválila podporu na restrukturalizaci poskytnutou Italskou republikou italské bance BMPS, přičemž zohlednila plán restrukturalizace a závazky. V červnu 2015 BMPS splatila podporu v plné výši.
- 4 Dne 29. července 2016 zveřejnil Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) výsledky testu odolnosti provedeného na evropské úrovni v roce 2016, který odhalil nedostatek vlastního kapitálu BMPS v rámci nepříznivého scénáře.
- 5 Dne 23. prosince 2016 italské orgány přijaly decreto legge n. 237 – Disposizioni urgenti per la tutela del risparmio nel settore creditizio (legislativní nařízení č. 237, o naléhavých ustanoveních na ochranu úspor v odvětví úvěrů) (GURI č. 299 ze dne 23. prosince 2016), které bylo přeměněno na zákon a změněno prostřednictvím legge di conversione (pozměňovací zákon) ze dne 17. února 2017 (GURI č. 43 ze dne 21. února 2017) (dále jen „nařízení s mocí zákona 237/2016“), kterým se stanoví právní rámec na podporu likvidity a preventivní rekapitalizaci.
- 6 V návaznosti na prohlášení Evropské centrální banky (ECB) ze dne 23. prosince 2016, podle kterého byla BMPS solventní, Komise rozhodnutím ze dne 29. prosince 2016 dočasně schválila individuální podporu likvidity ve výši 15 miliard eur ve prospěch BMPS na základě závazků nabídnutých italskými orgány. Italské orgány se zavázaly předložit plán restrukturalizace ve lhůtě dvou měsíců od poskytnutí záruk, ledaže by v této lhůtě byla podpora splacena.
- 7 Vzhledem k tomu, že pokus BMPS zvýšit základní kapitál upsáním nových akcií soukromými investory nebyl úspěšný, podala dne 30. prosince 2016 žádost o výjimečnou veřejnou finanční podporu ve formě preventivní rekapitalizace na základě nařízení s mocí zákona 237/2016.
- 8 Dne 28. června 2017 oznámily italské orgány Komisi podporu na rekapitalizaci BMPS ve výši 5,4 miliardy eur, doprovázenou novým plánem restrukturalizace a novými závazky.
- 9 Téhož dne zaslala ECB Komisi dopis, v němž uvedla, že BMPS je k tomuto datu solventní.

- 10 V rozhodnutí C(2017) 4690 final ze dne 4. července 2017 o státní podpoře SA.47677 (2017/N) – Itálie, nová podpora a změněný plán restrukturalizace Banca Monte dei Paschi di Siena (dále jen „napadené rozhodnutí“), přijatém po skončení předběžné fáze přezkumu, Komise posoudila dvě opatření podpory. První opatření (dále jen „opatření 1“) spočívá v podpoře likvidity ve výši patnáct miliard eur ve formě státních záruk za prioritní dluhy, uvedené v bodě 6 výše. Druhé opatření (dále jen „opatření 2“) spočívá v podpoře na preventivní rekapitalizaci BMPS ve výši 5,4 miliardy eur, uvedené v bodě 8 výše.
- 11 Poté, co Komise dospěla k závěru, že opatření 1 a 2 představují státní podpory, uvedla, že právním základem pro posouzení jejich slučitelnosti je čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU týkající se podpor určených k nápravě vážného narušení hospodářství některého členského státu. Měla za to, že opatření 1 a 2 jsou podporou na restrukturalizaci BMPS a zkoumala jejich slučitelnost na základě plánu restrukturalizace s ohledem na šest sdělení o celosvětové finanční krizi, zvláště sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu (Úř. věst. 2009, C 195, s. 9), sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. ledna 2011 (Úř. věst. 2011, C 356, s. 7) a sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 („Sdělení o bankovníctví“) (Úř. věst. 2013, C 216, s. 1; dále jen „sdělení o bankovníctví“).
- 12 Pokud jde o slučitelnost opatření podpor s ohledem na sdělení o krizi, Komise měla zaprvé za to, že plán restrukturalizace je způsobilý obnovit dlouhodobou životaschopnost BMPS. Zadruhé měla za to, že rozdělení nákladů mezi držitele akcií a držitele podřízených cenných papírů je přiměřené a omezuje restrukturalizační náklady a výši podpory na minimum v souladu s požadavky sdělení o bankovníctví, a dospěla k závěru, že plán restrukturalizace obsahuje dostatečná opatření k rozdělení nákladů. Zatřetí měla za to, že plán restrukturalizace obsahuje dostatečné záruky pro omezení nepatřičných narušení hospodářské soutěže. Rovněž uvedla, že byl zajištěn odpovídající dohled nad prováděním plánu restrukturalizace. Dospěla tedy k závěru, že opatření podpory jsou přiměřená k nápravě důsledků vážného narušení italského hospodářství.
- 13 Komise následně přezkoumala soulad opatření podpory s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. 2014, L 173, s. 190). Měla za to, že podmínky, za kterých byla podpora poskytnuta (opatření 1 a 2), byly v souladu s výjimkou stanovenou v čl. 32 odst. 4 písm. d) směrnice 2014/59.
- 14 Ve výroku napadeného rozhodnutí Komise dospěla k závěru, že zaprvé opatření 1 a 2 představují státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a zadruhé že tato opatření splňují požadavky čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU a že jsou slučitelná s vnitřním trhem z důvodů finanční stability.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 15 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 5. března 2018 podaly žalobci projednávanou žalobu.
- 16 Samostatným podáním, došlým kanceláři Tribunálu dne 16. května 2018, vznesla Komise námitku nepřípustnosti podle článku 130 jednacího řádu Tribunálu. Žalobci předložili vyjádření k této námitce dne 10. července 2018.

- 17 Rozhodnutím ze dne 8. října 2018 předseda osmého senátu Tribunálu podle čl. 69 písm. d) jednacího řádu rozhodl, že se řízení v projednávané věci přerušuje do doby, než Soudní dvůr ukončí řízení ve věci C-544/17 P, BPC Lux 2 a další v. Komise.
- 18 V rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu Tribunál dne 30. ledna 2019 vyzval účastníky řízení, aby předložili vyjádření k důsledkům, které je třeba v projednávané věci vyvodit z rozsudku ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise (C-544/17 P, EU:C:2018:880), a aby odpověděli na otázky, a vyzval Komisi, aby předložila nedůvěrné znění plánu restrukturalizace BMPS. Své odpovědi Komise předložila dne 7. března 2019 a žalobci dne 8. března 2019.
- 19 Vzhledem k tomu, že se změnilo složení senátů Tribunálu, byl soudce zpravodaj přidělen podle čl. 27 odst. 5 jednacího řádu ke třetímu senátu, kterému byla tudíž projednávaná věc přidělena.
- 20 Na návrh třetího senátu rozhodl Tribunál podle článku 28 jednacího řádu předat věc rozšířenému senátu.
- 21 V rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu Tribunál dne 3. února 2020 vyzval účastníky řízení, aby odpověděli na písemné otázky. Komise a žalobci předložili odpovědi dne 14. a 19. února 2020.
- 22 Na návrh soudce zpravodaje Tribunál (čtvrtý rozšířený senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu položil účastníkům řízení písemné otázky a vyzval je, aby na ně odpověděli na jednání.
- 23 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na písemné i ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 9. července 2020.
- 24 Žalobci navrhují, aby Tribunál:
- zrušil napadené rozhodnutí;
 - podpůrně zrušil uvedené rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká použití nástrojů FRESH;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení;
 - přijal všechna opatření, která Tribunál bude považovat za přiměřená, včetně organizačních procesních opatření ve smyslu čl. 89 odst. 3 jednacího řádu nebo důkazních opatření ve smyslu čl. 91 odst. 1 písm. b) téhož jednacího řádu.
- 25 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako nepřijatelnou;
 - uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.
- 26 Ve vyjádřeních k námitce nepřijatelnosti žalobci rovněž navrhují, aby Tribunál zamítl námitku nepřijatelnosti Komise.

Právní otázky

- 27 Na podporu své žaloby žalobci vznesli pět žalobních důvodů.

- 28 V rámci prvního žalobního důvodu žalobci tvrdí, že Komise protiprávně schválila opatření k rozdělení nákladů v rámci preventivní rekapitalizace a namítají porušení článků 18 a 21 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí a některých investičních podniků v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí a Jednotného fondu pro řešení krizí a mění nařízení (EU) č. 1093/2010 (Úř. věst. 2014, L 225, s. 1), jakož i nedostatek odůvodnění.
- 29 V rámci druhého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že Komise protiprávně požadovala zrušení smluv FRESH. V tomto ohledu tvrdí, že Komise schválila opatření k rozdělení nákladů, která jdou nad rámec sdělení o bankovnictví a jsou s ním neslučitelná, a že tedy porušila základní zásady ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení. Napadené rozhodnutí je rovněž stíženo nedostatkem odůvodnění, jelikož Komise neuvedla žádný důvod nebo vysvětlení na podporu zrušení smluv FRESH.
- 30 V rámci třetího žalobního důvodu žalobci tvrdí, že napadené rozhodnutí je diskriminační vůči držitelům dluhopisů FRESH. Napadené rozhodnutí je protiprávní v rozsahu, v němž schvaluje opatření k rozdělení nákladů stanovená v plánu restrukturalizace v rozporu se zásadou rovného zacházení zakotvenou v člancích 20 a 21 Listiny základních práv Evropské unie a v článku 14 a v protokolu č. 12 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, jelikož z těchto patření vyplývá diskriminační zacházení s držiteli dluhopisů FRESH v porovnání s jinými věřiteli BMPS.
- 31 V rámci čtvrtého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že Komise tím, že schválila uplatnění opatření k rozdělení nákladů na nástroje FRESH, porušila majetková práva držitelů dluhopisů FRESH, zaručená článkem 17 Listiny základních práv a článkem 1 protokolu č. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
- 32 V rámci pátého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že Komise porušila čl. 108 odst. 2 a 3 SFEU, čl. 4 odst. 3 a 4 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k čl. 108 SFEU (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9), a jejich procesní práva tím, že nezačala formální vyšetřovací řízení, ačkoli existovaly „vážné pochybnosti“ o slučitelnosti opatření k rozdělení nákladů s unijním právem.
- 33 Podle čl. 130 odst. 1 a 7 jednacího řádu může Tribunál na návrh žalovaného vydat rozhodnutí o nepřipustnosti, nedostatku pravomoci nebo nepřislušnosti, aniž by se zabýval věcí samou. V projednávané věci Komise v námitce nepřipustnosti tvrdí, že žaloba je nepřipustná z důvodu, že zaprvé žalobci nemají právní zájem na podání žaloby a zadruhé nejsou aktivně legitimováni ve smyslu článku 263 SFEU.
- 34 Tribunál považuje za nezbytné nejprve posoudit, zda žalobci představují „zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 108 odst. 2 SFEU nebo „zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589, jelikož v projednávané věci tato kvalifikace určuje jak existenci jejich právního zájmu na podání žaloby, tak jejich aktivní legitimaci k podání žaloby na neplatnost proti napadenému rozhodnutí, jakožto rozhodnutí nevznášet námitky podle čl. 4 odst. 3 téhož nařízení.

K postavení žalobců jako „zúčastněných stran“

- 35 Článek 1 písm. h) nařízení 2015/1589 definuje pojem „zúčastněná strana“, synonymum pojmu „zúčastněná strana“ ve smyslu čl. 108 odst. 2 SFEU, jako zejména „jakoukoli osobu, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení“. Použití výrazu „zejména“ naznačuje, že toto ustanovení uvádí pouze demonstrativní výčet osob, které lze považovat za zúčastněné strany, v důsledku čehož tento pojem odkazuje na neurčitý okruh adresátů (v tomto smyslu viz rozsudky ze

dne 14. listopadu 1984, Intermills v. Komise, 323/82, EU:C:1984:345, bod 16; ze dne 24. května 2011, Komise v. Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, bod 63, a ze dne 13. června 2019, Copebi, C-505/18, EU:C:2019:500, bod 34).

- 36 S ohledem na tuto definici unijní soud pojem zúčastněná strana vyložil široce. Z judikatury tak vyplývá, že čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589 nevyklučuje, aby byl podnik, který není přímým konkurentem příjemce podpory, kvalifikován jako zúčastněná strana, pokud tvrdí, že jeho zájmy mohou být dotčeny poskytnutím podpory, a že za tímto účelem stačí, aby právně dostačujícím způsobem prokázal, že podpora může mít konkrétní dopad na jeho situaci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. května 2011, Komise v. Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, body 63 až 65 a citovaná judikatura). Stejně tak může být odborová organizace pracovníků kvalifikována jako „zúčastněná strana“ ve smyslu čl. 108 odst. 2 SFEU, pokud prokáže, že zájmy jí samotné nebo jejích členů mohou být případně dotčeny poskytnutím podpory za podmínky, že tato odborová organizace právně dostačujícím způsobem prokáže, že podpora může mít konkrétní dopad na její situaci nebo na situaci členů, které zastupuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. července 2009, 3F v. Komise, C-319/07 P, EU:C:2009:435, bod 33).
- 37 V projednávaném případě žalobci právně dostačujícím způsobem prokázali, že poskytnutí dotčených podpor, a tudíž přijetí napadeného rozhodnutí, mohou mít konkrétní dopad na jejich situaci, takže je třeba je kvalifikovat jako „zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589.
- 38 Žalobci tvrdí, že zrušení napadeného rozhodnutí a zahájení formálního vyšetřovacího řízení by jim umožnilo uplatnit jejich připomínky jakožto zúčastněným stranám při výkonu procesních práv, která jsou jim přiznána článkem 108 odst. 2 SFEU, za účelem zajištění důkladnějšího přezkumu ze strany Komise, opatření k rozdělení nákladů stanovených restrukturalizačním plánem, jakož i závazků předložených italskými orgány v tomto ohledu. Zahájení formálního vyšetřovacího řízení by mohlo vést k odlišným opatřením k rozdělení nákladů a slučitelným s unijním právem.
- 39 Konkrétně se žalobci domnívají, že část napadeného rozhodnutí, která se týká rozdělení nákladů, ovlivňuje jejich zájmy tím, že plán restrukturalizace, jak byl schválen Komisí, stanoví možnost zrušit smlouvy FRESH, k čemuž později v jejich neprospěch došlo. Na jednání žalobci v tomto ohledu v podstatě upřesnili, že díky vzájemné závislosti jednotlivých smluvních vztahů, na nichž jsou založeny nástroje FRESH, je hospodářská ztráta, která z toho dlouhodobě vyplývá, s ohledem na ztráty platby kupónů souvisejících s jimi držеныmi dluhopisy FRESH, podstatná, dokonce dosahuje výše několika stovek milionů eur.
- 40 Z toho vyplývá, že žalobci prokázali, že všechna dotčená opatření podpory, tak jak byla oznámena a v napadeném rozhodnutí prohlášena za slučitelná s vnitřním trhem, mohou mít konkrétní dopad na jejich situaci ve smyslu judikatury citované v bodě 36 výše. V tomto ohledu je irelevantní, že žalobci nezpochybnují slučitelnost uvedených opatření s vnitřním trhem, jak byla uznána v uvedeném rozhodnutí, jako takovou. Závazky italských orgánů týkající se plánu restrukturalizace a rozdělení nákladů jsou totiž nedílnou součástí oznámených opatření podpory, takže se toto rozhodnutí týká těchto opatření a těchto závazků posuzovaných jako celek (v tomto smyslu a obdobně viz usnesení ze dne 1. prosince 2015, Banco Espírito Santo v. Komise, T-814/14, nezveřejněné, EU:T:2015:936, bod 31 a citovaná judikatura, a rozsudek ze dne 19. září 2019, FIH Holding a FIH v. Komise, T-386/14 RENV, nezveřejněný, EU:T:2019:623, bod 52). Vzhledem k tomu, že oznámená opatření podpor a závazky předložené italskými orgány, které byly předmětem posouzení Komise, jsou neoddělitelné, jelikož tyto závazky podmiňují prohlášení slučitelnosti a jelikož napadené rozhodnutí schválilo provádění uvedených opatření podpory, přičemž tyto závazky učinily závaznými, je situace žalobců nutně ovlivněna všemi těmito skutečnostmi a mohou hájit své zájmy pouze návrhem na zrušení tohoto rozhodnutí v plném rozsahu.

- 41 Z toho vyplývá, že dotčená opatření podpory, tak jak byla oznámena a v napadeném rozhodnutí prohlášena za slučitelná s vnitřním trhem, mohou mít konkrétní dopad na situaci žalobců, který odůvodňuje jejich kvalifikaci jako „zúčastněných stran“.
- 42 Právě s ohledem na tyto úvahy je třeba posoudit, zda žalobci mají právní zájem na podání žaloby, jakož i aktivní legitimaci ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU.

K právnímu zájmu na podání žaloby

- 43 Komise tvrdí, že žalobci nemají právní zájem na podání žaloby na neplatnost napadeného rozhodnutí, přijatého na základě čl. 4 odst. 3 nařízení 2015/1589, kterým se prohlašuje za slučitelnou státní podpora poskytnutá BMPS na základě závazků dobrovolně přijatých italskými orgány. V odpovědi na písemnou otázku Tribunálu týkající se důsledků, které je třeba vyvodit z rozsudku ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise (C-544/17 P, EU:C:2018:880), Komise v podstatě uvedla, že žalobci musí prokázat, že mají právní zájem na podání žaloby na základě vnitrostátního soudního řízení zahájeného proti opatřením k rozdělení nákladů provedeným italskými orgány a BMPS v rámci státní podpory poskytnuté posledně uvedené společnosti. Žalobci přitom nevysvětlili, v jakém rozsahu by zrušení napadeného rozhodnutí mělo zjevné pozitivní důsledky pro řízení, které zahájili před lucemburským soudem, a neprokázali tedy právní zájem na podání žaloby.
- 44 Žalobci zpochybňují argumenty Komise.
- 45 Žaloba na neplatnost podaná fyzickou nebo právnickou osobou je přípustná pouze v případě, že tato osoba má zájem na zrušení napadeného aktu. Předpokladem takového zájmu je, že samotné zrušení tohoto aktu může vyvolat právní následky a že žaloba může ve výsledku přinést straně, která ji podala, prospěch. Kromě toho tento zájem musí být vzniklý a trvající a posuzuje se ke dni podání žaloby (viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise, C-544/17 P, EU:C:2018:880, body 28 a 29 a citovaná judikatura).
- 46 Je na žalobci, aby podal důkaz o svém právním zájmu na podání žaloby, který je základní a prvořadou podmínkou každého návrhu na zahájení soudního řízení. Konkrétně, aby byla žaloba na neplatnost aktu podaná fyzickou nebo právnickou osobou přípustná, je třeba, aby žalobce náležitě odůvodnil zájem, který má na zrušení tohoto aktu (rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise, C-544/17 P, EU:C:2018:880, body 33 a 34 a citovaná judikatura).
- 47 Kromě toho právní zájem na podání žaloby může vyplývat z jakékoli žaloby podané k vnitrostátním soudům, v jejímž rámci může případné zrušení aktu napadeného před unijním soudem přinést žalobci prospěch (viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise, C-544/17 P, EU:C:2018:880, bod 44 a citovaná judikatura).
- 48 Konečně unijní soud při posuzování právního zájmu na tom, aby k němu byla podána žaloba, nezkoumá pravděpodobnost či opodstatněnost žaloby podané k vnitrostátnímu soudu podle vnitrostátního práva, a nenahrazuje tak posouzení, které činí uvedený soud. Naopak je nutné a zároveň dostatečné, aby žaloba na neplatnost podaná k unijnímu soudu mohla přinést straně, která ji podala, prospěch (viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, BPC Lux 2 a další v. Komise, C-544/17 P, EU:C:2018:880, bod 56 a citovaná judikatura).
- 49 Na podporu svého právního zájmu na podání žaloby žalobci v podstatě tvrdí, že zaprvé by zrušení napadeného rozhodnutí zrušilo povinnost italských orgánů zajistit dodržování opatření k rozdělení nákladů. Zadruhé by mělo za následek, že plán restrukturalizace, na jehož základě bylo uvedené rozhodnutí přijato, již nebude zavazovat společnost BMPS, což by jim jakožto držitelům dluhopisů FRESH umožnilo dosáhnout buď obnovení jejich práv, nebo odškodnění. Zatřetí by zrušení napadeného rozhodnutí vedlo k zahájení formálního vyšetřovacího řízení, v jehož rámci by měli

možnost vykonat svá procesní práva předložením připomínek a italské orgány nebo BMPS by tak mohly změnit opatření k rozdělení nákladů tak, aby zajistily jejich soulad s unijním právem, a Komise by mohla uložit jiné a méně zatěžující podmínky a povinnosti než opatření k rozdělení nákladů, která vzala v úvahu. Konečně by podle žalobců uznání skutečnosti, že jim BMPS protiprávně odňala jejich práva, posílilo jejich postavení v rámci občanskoprávního řízení zahájeného proti BMPS u tribunal d'arrondissement de Luxembourg (obvodní soud v Lucemburku) na podnět A. Braesche jakožto zástupce držitelů dluhopisů FRESH proti BMPS, MUFJ, JPM a americké společnosti JP Morgan Chase Bank s cílem prohlásit za protiprávní vypovězení smluv FRESH, a zejména dohody o výměně společností.

- 50 V tomto ohledu žalobci zejména uvádějí, že rozhodnutí BMPS vypovědět smlouvy FRESH, které je napadeno před lucemburským soudem, je neoddělitelně spjato s napadeným rozhodnutím. BMPS sama tvrdí, že plán restrukturalizace spočívá na zásadě, že smlouvy FRESH musí být vypovězeny a že posouzení Komise v napadeném rozhodnutí, podle kterého je rozdělení nákladů dostatečné, vychází ze skutečnosti, že BMPS vypoví smlouvy FRESH. Z toho vyvozují, že pokud by napadené rozhodnutí bylo zrušeno, lucemburský soud by byl schopen obnovit smlouvy FRESH.
- 51 Je nutno konstatovat, že jakožto zúčastněné strany ve smyslu čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589 žalobci odůvodňují právní zájem na podání žaloby na neplatnost napadeného rozhodnutí, jehož obsah nelze oddělit od závazků italských orgánů týkajících se plánu restrukturalizace BMPS, včetně opatření k rozdělení nákladů (viz body 37 až 41 výše). Tento právní zájem na podání žaloby vyplývá zejména ze skutečnosti, že po takovém zrušení by Komise musela zahájit formální vyšetřovací řízení, v jehož rámci by mohli uplatnit svá procesní práva podle čl. 108 odst. 2 SFEU s cílem ovlivnit posouzení tohoto orgánu podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, a tudíž i obsah jeho rozhodnutí. Žalobci totiž v rámci pátého žalobního důvodu namítají porušení těchto procesních záruk, jejichž dodržování mohou dosáhnout pouze tehdy, když mají možnost zpochybnit napadené rozhodnutí před unijním soudem (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudky ze dne 24. května 2011, Komise v. Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, bod 47 a citovaná judikatura, a ze dne 20. června 2019, a&o hostel and hotel Berlin v. Komise, T-578/17, nezveřejněný, EU:T:2019:437, bod 41). To platí tím spíše, že v projednávaném případě se Komise po dlouhé fázi předcházející oznámení, která zahrnovala četnou komunikaci s italskými orgány, a oznámení dotčených opatření dne 28. června 2017 omezila na předběžný přezkum trvající pouze šest dní před přijetím napadeného rozhodnutí dne 4. července 2017, aniž by zúčastněné strany měly příležitost předložit připomínky.
- 52 Kromě toho nelze vyloučit, že případné zrušení napadeného rozhodnutí může ovlivnit výsledek soudního řízení probíhajícího zejména před lucemburským soudem. V tomto kontextu Tribunál v rámci organizačního procesního opatření vyzval účastníky řízení, aby uvedli, zda zrušení smluv FRESH vyplývalo z plánu restrukturalizace BMPS. Ve své odpovědi měla Komise za to, že zrušení uvedených smluv vyplývalo z plánu restrukturalizace ve spojení s nařízením s mocí zákona 237/2016 a že italské orgány a BMPS úzce spolupracovaly při vypracování uvedeného plánu, který byl součástí závazků nabídnutých italskými orgány v průběhu přezkumu opatření podpory Komisí. Naproti tomu žalobci v odpovědi na tutéž otázku uvedli, že tento plán restrukturalizace výslovně předpokládá, že smlouvy FRESH jsou neúčinné a nelze se jich dovolávat.
- 53 V tomto ohledu stačí připomenout, že posouzení Komise v napadeném rozhodnutí spočívá na přezkumu slučitelnosti podpor na restrukturalizaci společnosti BMPS na základě plánu restrukturalizace, jehož obsah a provádění úzce souvisí se závazky nabídnutými italskými orgány jako celkem, jak jsou přiloženy k uvedenému rozhodnutí (viz body 39 až 41 výše). Za těchto podmínek unijnímu soudu nepřisluší nahradit posouzení vnitrostátního soudu svým posouzením, či dokonce předjímat opodstatněnost žaloby, která k němu byla podána, z hlediska použitelného vnitrostátního práva, s ohledem na zánik právních účinků napadeného rozhodnutí po jeho případném zrušení (viz judikatura citovaná v bodě 48 výše).

- 54 Žalobci tedy právně dostačujícím způsobem prokázali, že případné zrušení napadeného rozhodnutí jim může přinést prospěch.
- 55 Komise tudíž nesprávně tvrdí, že žalobci neprokázali právní zájem na podání žaloby ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU s cílem dosáhnout zrušení napadeného rozhodnutí.

K aktivní legitimaci

- 56 Komise tvrdí, že žalobci nemají aktivní legitimaci. Zejména tvrdí, že v rámci pátého žalobního důvodu žalobci napadají napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž nebylo zahájeno formální vyšetřovací řízení, a že musí prokázat, že jsou „zúčastněnými stranami“ ve smyslu čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589. Uvádí, že žalobci nejsou příjemci dotčených podpor, že jejich postavení držitelů dluhopisů nemůže stačit k tomu, aby jim bylo přiznáno postavení zúčastněné strany, a že nic nenasvědčuje tomu, že by mohli být konkurenty příjemce.
- 57 Žalobci zpochybňují tyto argumenty Komise.
- 58 Stačí připomenout úvahy uvedené v bodech 35 až 41 výše k zamítnutí hlavního argumentu Komise, podle kterého žalobci neprokázali své postavení „zúčastněných stran“. Komise tedy marně na jednání tvrdila ve světle rozsudku ze dne 19. prosince 2019, BPC Lux 2 a další v. Komise (T-812/14 RENV, nezveřejněný, EU:T:2019:885), že napadené rozhodnutí má účinky pouze na jejich hospodářskou situaci a nepřímé účinky na jejich právní postavení, a to zejména z toho důvodu, že pouze JPM udržovala smluvní vztah s BMPS, byla jejím věřitelem a uzavřela samostatnou smlouvu se společností MUFJ, která uzavřela jinou smlouvu s žalobci jako držiteli dluhopisů FRESH. Totéž platí pro její argument, podle kterého zrušení smluv FRESH vyplývalo z nařízení s mocí zákona 237/2016 a bylo stanoveno plánem restrukturalizace. Každopádně z úvah uvedených v bodech 37 až 41 výše vyplývá, že žalobci správně uplatňují, že dotčená opatření podpory mají konkrétní dopad na jejich situaci, což odůvodňuje jejich kvalifikaci jako „zúčastněné strany“.
- 59 Kromě toho je třeba v projednávané věci konstatovat, že napadené rozhodnutí je rozhodnutím nevznášet námitky podle čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2015/1589, jehož legalita závisí na otázce, zda existují pochybnosti o slučitelnosti podpory s vnitřním trhem. Jelikož takové pochybnosti musí vést k zahájení formálního vyšetřovacího řízení, jehož účastníky mohou být zúčastněné strany uvedené v čl. 1 písm. h) nařízení č. 2015/1589, je třeba mít za to, že každá zúčastněná strana ve smyslu posledně uvedeného ustanovení je takovým rozhodnutím bezprostředně a osobně dotčena. Subjekty, jimž svědčí procesní záruky stanovené v čl. 108 odst. 2 SFEU a čl. 6 odst. 1 nařízení č. 2015/1589 se totiž mohou domoci dodržení těchto záruk pouze tehdy, mají-li možnost zpochybnit rozhodnutí nevznášet námitky před soudem Unie. Z toho důvodu zvláštní postavení „zúčastněné strany“ ve smyslu článku 1 písm. h) nařízení č. 2015/1589, které je spojeno s konkrétním předmětem žaloby, stačí ve smyslu článku 263 čtvrtého pododstavce SFEU k individualizaci žalobce, který zpochybňuje rozhodnutí nevznášet námitky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. května 2011, Komise v. Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, body 47 a 48 a citovaná judikatura; ze dne 27. října 2011, Rakousko v. Scheucher Fleisch a další, C-47/10 P, EU:C:2011:698, body 43 a 44 a citovaná judikatura, a ze dne 20. června 2019, a&o hostel and hotel Berlin v. Komise, T-578/17, nezveřejněný, EU:T:2019:437, bod 41).
- 60 Kromě toho je třeba připomenout, že v rámci pátého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že Komise porušila čl. 108 odst. 2 a 3 SFEU, čl. 4 odst. 3 a 4 nařízení 2015/1589 a jejich procesní práva, ačkoli existovaly „vážné pochybnosti“ o slučitelnosti opatření k rozdělení nákladů s unijním právem, které měly Komisi vést k zahájení formálního vyšetřovacího řízení zejména s ohledem na protiprávnosti, které žalobci vytýkají Komisi v rámci prvních čtyř žalobních důvodů, a to porušení směrnice 2014/59 schválením zániku smluv FRESH a jeho prohlášením za závazný, a porušení nařízení č. 806/2014 a sdělení o bankovnictví, jakož i obecných zásad rovného zacházení, zákazu diskriminace, proporcionality a ochrany legitimního očekávání.

- 61 Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že navrhuje-li žalobce zrušení rozhodnutí přijatého na základě čl. 4 odst. 3 nařízení 2015/1589, zpochybňuje především skutečnost, že toto rozhodnutí bylo přijato, aniž tento orgán zahájil formální vyšetřovací řízení, čímž porušil jeho procesní práva. Na podporu takové žaloby může žalobce uplatnit jakýkoliv důvod, který může prokázat, že posouzení informací a skutečností, které měla nebo mohla mít Komise k dispozici během předběžné fáze přezkumu, mělo vyvolat závažné obtíže při určování existence státní podpory nebo pochybnosti o slučitelnosti takové podpory s vnitřním trhem, aniž by to mělo za následek změnu předmětu žaloby nebo změnu podmínek její přípustnosti. Podle této judikatury je naopak existence takových obtíží právě důkazem, který se musí předložit k prokázání toho, že Komise byla povinna zahájit formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 108 odst. 2 SFEU a čl. 6 odst. 1 nařízení 2015/1589 (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudky ze dne 24. května 2011, Komise v. Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, bod 59 a citovaná judikatura, a ze dne 20. června 2019, a&o hostel and hotel Berlin v. Komise, T-578/17, nezveřejněný, EU:T:2019:437, body 45 a 46).
- 62 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že podobně jako bylo uvedeno v judikatuře v minulosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. prosince 2008, Kronoply a Kronotex v. Komise, T-388/02 P, nezveřejněný, EU:T:2008:556, bod 85, a ze dne 20. června 2019, a&o hostel and hotel Berlin v. Komise, T-578/17, nezveřejněný, EU:T:2019:437, bod 44), žalobci v bodě 141 žaloby výslovně tvrdí, že první čtyři žalobní důvody prokazují, že Komise musela čelit přinejmenším vážným pochybnostem, pokud jde o slučitelnost opatření k rozdělení nákladů s unijním právem. Vzhledem k tomu, že se v projednávaném případě jedná o žalobu zpochybňující legalitu rozhodnutí přijatého na základě čl. 4 odst. 3 nařízení 2015/1589 bez zahájení formálního řízení, bude třeba při přezkumu žaloby ve věci samé zkoumat všechny výtky a argumenty vznesené žalobci v rámci dovolávaných žalobních důvodů s cílem posoudit otázku, zda umožňují identifikovat závažné obtíže ohledně slučitelnosti dotčených opatření podpory, při jejichž existenci by byla Komise povinna zahájit uvedené řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. června 2019, a&o hostel and hotel Berlin v. Komise, T-578/17, nezveřejněný, EU:T:2019:437, body 45, 46 a 49 a citovaná judikatura).
- 63 Je tedy třeba dospět k závěru, že schválení opatření podpory s ohledem na plán restrukturalizace v napadeném rozhodnutí se bezprostředně a osobně dotýká žalobců jakožto „zúčastněných stran“ ve smyslu čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589.
- 64 Žalobci tudíž mají aktivní legitimaci.
- 65 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že námitka nepřípustnosti musí být zamítnuta.

K nákladům řízení

- 66 Podle článku 133 jednacího řádu Tribunál rozhoduje o nákladech řízení v rozsudku nebo usnesení, jímž končí řízení. Jelikož tímto usnesením řízení neskončilo, je třeba stanovit, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) Námitka nepřipustnosti se zamítá.**
- 2) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Collins

Kreuschitz

Csehi

De Baere

Steinfatt

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 24. února 2021.

Podpisy.